

Środa, 10 marca 2021 r.

I

(Rezolucje, zalecenia i opinie)

REZOLUCJE

PARLAMENT EUROPEJSKI

P9_TA(2021)0071

Unijny mechanizm dostosowywania cen na granicach z uwzględnieniem emisji CO₂ zgodny z zasadami WTO

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 10 marca 2021 r. W kierunku unijnego mechanizmu dostosowywania cen na granicach z uwzględnieniem emisji CO₂ zgodnego z zasadami WTO (2020/2043(INI))

(2021/C 474/01)

Parlament Europejski,

- uwzględniając porozumienie przyjęte na 21. Konferencji Stron (COP 21) Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w Sprawie Zmian Klimatu (UNFCCC) w Paryżu w dniu 12 grudnia 2015 r. (porozumienie paryskie),
- uwzględniając sprawozdanie Programu Narodów Zjednoczonych ds. Ochrony Środowiska w sprawie rozbieżności między potrzebami a perspektywami w zakresie redukcji emisji z 2019 r.,
- uwzględniając sprawozdania specjalne Międzyrządowego Zespołu ds. Zmian Klimatu w sprawie globalnego ocieplenia o 1,5 °C oraz w sprawie oceanów i kriosfery,
- uwzględniając komunikat Komisji z 11 grudnia 2019 r. w sprawie Europejskiego Zielonego Ładu (COM(2019)0640),
- uwzględniając komunikat Komisji z 17 września 2020 r. pt. „Ambitniejszy cel klimatyczny Europy do 2030 r.” (COM(2020)0562) oraz towarzyszącą mu ocenę skutków (SWD(2020)0176),
- uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej z 12 grudnia 2019 r. i 17–21 lipca 2020 r.,
- uwzględniając swoją rezolucję z 23 lipca 2020 r. w sprawie konkluzji z nadzwyczajnego posiedzenia Rady Europejskiej w dniach 17–21 lipca 2020 r. ⁽¹⁾,
- uwzględniając wnioski i zalecenia Europejskiego Trybunału Obrachunkowego zawarte w jego sprawozdaniu specjalnym nr 18/2020 z 15 września 2020 r. pt. „Unijny system handlu uprawnieniami do emisji – przydziały bezpłatnych uprawnień wymagały lepszego ukierunkowania”,
- uwzględniając swoją rezolucję z 28 listopada 2019 r. w sprawie alarmującej sytuacji klimatycznej i środowiskowej ⁽²⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z 15 stycznia 2020 r. w sprawie Europejskiego Zielonego Ładu ⁽³⁾,

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0206.

⁽²⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2019)0078.

⁽³⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0005.

Środa, 10 marca 2021 r.

- uwzględniając swoje stanowisko w sprawie celu klimatycznego na 2030 r., a mianowicie zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych o 60 % w porównaniu z poziomami z 1990 r. ⁽⁴⁾,
 - uwzględniając art. 54 Regulaminu,
 - uwzględniając opinie przedstawione przez Komisję Handlu Międzynarodowego, Komisję Gospodarczą i Monetarną, Komisję Budżetową oraz Komisję Przemysłu, Badań Naukowych i Energii,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności (A9-0019/2021),
- A. mając na uwadze, że negatywne skutki zmiany klimatu bezpośrednio zagrażają źródłom utrzymania ludzi i ekosystemom lądowym i morskimi, co potwierdzono w sprawozdaniach specjalnych Międzyrządowego Zespołu ds. Zmian Klimatu w sprawie globalnego ocieplenia o 1,5 °C oraz w sprawie oceanów i kriosfery; mając na uwadze, że skutki te są rozłożone nierównomiernie, a najbardziej odczuwają je biedniejsze państwa i ludność;
- B. mając na uwadze, że według Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) od 2030 r. zmiany klimatyczne przyczynią się do około 250 tys. dodatkowych zgonów rocznie z powodu niedożywienia, malarii, biegunki i stresu termicznego;
- C. mając na uwadze, że temperatura na świecie już wzrosła o ponad 1,1 °C powyżej poziomu sprzed epoki przemysłowej ⁽⁵⁾;
- D. mając na uwadze, że UE i jej państwa członkowskie są zobowiązane na mocy porozumienia paryskiego do działań w dziedzinie klimatu w oparciu o najnowszą wiedzę naukową i mają obecnie na celu osiągnięcie neutralności klimatycznej najpóźniej do 2050 r.;
- E. mając na uwadze, że w ostatnich dziesięcioleciach UE udało się skutecznie oddzielić terytorialne emisje gazów cieplarnianych od wzrostu gospodarczego – w latach 1990-2019 emisje gazów cieplarnianych zmniejszyły się o 24 %, podczas gdy PKB wzrósł o ponad 60 %; mając na uwadze, że nie uwzględnia to unijnych emisji związanych z handlem międzynarodowym, w związku z czym globalny ślad węglowy UE jest niedoszacowany;
- F. mając na uwadze, że w 2015 r. stosunek emisji importowanych do emisji eksportowanych w UE wynosił około 3:1 (1 317 mld ton importowanych emisji CO₂ i 424 mln ton eksportowanych emisji CO₂) ⁽⁶⁾;
- G. mając na uwadze, że istniejące prawo UE skutecznie przyczynia się do realizacji przyjętych dotychczas celów klimatycznych; mając na uwadze, że obecna struktura systemu handlu uprawnieniami do emisji (EU ETS), w szczególności obowiązujące przepisy dotyczące ucieczki emisji, nie zachęca skutecznie do niezbędnej dekarbonizacji niektórych sektorów, zwłaszcza w przemyśle, a w niektórych przypadkach przyniosła nieuzasadnione nieoczekiwane zyski przedsiębiorstwom będącym beneficjentami, co podkreślił Europejski Trybunał Obrachunkowy ⁽⁷⁾;
- H. mając na uwadze, że Komisja powinna kontynuować prace nad opracowaniem metod obliczania śladu węglowego i środowiskowego produktu, stosując podejście oparte na pełnym cyklu życia i dbając o to, by rozliczanie emisji związanych z wytworzeniem produktu, w tym emisji pochodzących z transportu międzynarodowego, w jak największym stopniu odzwierciedlało rzeczywistość;
- I. mając na uwadze, że Komisja powinna również zająć się kwestią identyfikowalności produktów i usług, aby precyzyjniej ocenić skutki na każdym etapie ich cyklu życia, np. skutki wydobycia i wykorzystania materiałów, procesu produkcji, wykorzystania energii czy zastosowanego środka transportu, a wszystko to w celu utworzenia baz danych;

⁽⁴⁾ Poprawki przyjęte przez Parlament Europejski w dniu 8 października 2020 r. do wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego ramy na potrzeby osiągnięcia neutralności klimatycznej i zmieniającego rozporządzenie (UE) 2018/1999 (Europejskie prawo o klimacie) (Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0253).

⁽⁵⁾ Światowa Organizacja Meteorologiczna (WMO), „Oświadczenie na temat stanu globalnego klimatu w 2019 r.”.

⁽⁶⁾ Fezzigna, P., Borghesi, S., Caro, D., „Revising Emission Responsibilities through Consumption-Based Accounting: A European and Post-Brexit Perspective” [„Rewizja obowiązków w zakresie emisji przy pomocy rozliczeń opartych na konsumpcji: perspektywa europejska i pobrexitowa”], *Sustainability*, 17 stycznia 2019 r.

⁽⁷⁾ Zob. sprawozdanie specjalne ETO nr 18/2020.

Środa, 10 marca 2021 r.

- J. mając na uwadze, że około 27 % światowych emisji CO₂ ze spalania paliw przypada obecnie na towary będące przedmiotem handlu międzynarodowego⁽⁸⁾; mając na uwadze, że 90 % międzynarodowego transportu towarów odbywa się na morzu, co prowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych; mając na uwadze, że do początkowego ustalonego na poziomie krajowym wkładu UE włączono jedynie emisje gazów cieplarnianych pochodzące z krajowej żeglugi wodnej; mając na uwadze, że podlega to przeglądowi w świetle zwiększonego celu UE na 2030 r.;
- K. mając na uwadze, że kryzys związany z COVID-19 pozwolił na zdobycie ważnych doświadczeń, w związku z czym we wniosku Komisji dotyczącym nowego narzędzia służącego odbudowie gospodarki „Next Generation EU” podkreślono potrzebę wzmocnienia europejskiej autonomii i odporności oraz zastosowania krótkich cykli obiegu, zwłaszcza krótszych łańcuchów dostaw żywności;
- L. mając na uwadze, że Komisja powinna posiadać zintegrowaną wizję polityki klimatycznej, aby na przykład realizować cele ograniczenia emisji, np. w transporcie morskim, w sposób skoordynowany ze strategiami ustalania opłat za emisję gazów cieplarnianych;
- M. mając na uwadze, że skuteczne i miarodajne ustalanie opłat za emisję gazów cieplarnianych jako część szerszych ram regulacyjnych może służyć jako zachęta gospodarcza do rozwoju metod produkcji o mniejszym śladzie węglowym i pobudzać inwestycje w innowacje i nowe technologie wspierające dekarbonizację i obieg zamknięty w unijnej gospodarce; mając na uwadze, że skuteczny mechanizm dostosowywania cen na granicach z uwzględnieniem emisji CO₂ (CBAM) może odegrać pewną rolę w tym kontekście;
- N. mając na uwadze, że handel może być ważnym narzędziem promowania zrównoważonego rozwoju i wspierania walki ze zmianą klimatu; mając na uwadze, że jednolity rynek UE jest drugim co do wielkości rynkiem konsumenckim na świecie, co stawia Unię w wyjątkowej pozycji podmiotu wyznaczającego światowe standardy;
- O. mając na uwadze, że walka ze zmianą klimatu ma wpływ na konkurencyjność i sprawiedliwość społeczną oraz oferuje duży potencjał pod względem rozwoju przemysłowego, tworzenia miejsc pracy, innowacji i rozwoju regionalnego;
- P. mając na uwadze, że art. XX Układu ogólnego w sprawie taryf celnych i handlu (GATT) umożliwia członkom Światowej Organizacji Handlu (WTO) wdrażanie środków niezbędnych dla ochrony życia lub zdrowia ludzi, roślin lub zwierząt (lit. b)) bądź zasobów naturalnych (lit. g));
- Q. mając na uwadze, że UE powinna zaakceptować, że państwo trzecie może wprowadzić CBAM, jeśli państwo to ustala wyższe opłaty za emisję gazów cieplarnianych;
- R. mając na uwadze, że prezydent USA Joe Biden w swoim programie wyborczym pozytywnie odniósł się do dążeń do „nałożenia opłat lub kwot dostosowawczych z uwzględnieniem emisji CO₂ na towary, których produkcja wiąże się z wysokimi emisjami i które pochodzą z państw niewywiązujących się ze swoich zobowiązań klimatycznych i środowiskowych”; mając na uwadze, że stworzyłyby to nową okazję do współpracy między UE a USA w walce ze zmianą klimatu i w celu ożywienia tego kluczowego partnerstwa;
- S. mając na uwadze, że bardziej ambitne cele UE w zakresie zmiany klimatu nie powinny stwarzać ryzyka ucieczki emisji gazów cieplarnianych dla europejskiego przemysłu;

Uwagi ogólne

1. wyraża głębokie zaniepokojenie, że obecnie żaden z ustalonych na poziomie krajowym wkładów, które zostały zgłoszone, w tym przez UE i jej państwa członkowskie, nie jest zgodny z celem podejmowania działań na rzecz utrzymania wzrostu temperatury na świecie zgodnie z porozumieniem paryskim na poziomie znacznie poniżej 2 °C, z dążeniem do ograniczenia wzrostu temperatury na świecie do 1,5 °C powyżej poziomu sprzed epoki przemysłowej;
2. jest zaniepokojony brakiem współpracy ze strony niektórych partnerów handlowych UE w międzynarodowych negocjacjach w sprawie klimatu w ciągu ostatnich kilku lat, co, jak ostatnio zaobserwowano podczas COP25, podważa naszą wspólną globalną zdolność do osiągnięcia celów porozumienia paryskiego; zachęca wszystkie strony do wspierania wspólnych i naukowo uzasadnionych globalnych wysiłków, które mogą przyczynić się do osiągnięcia tych celów; wzywa Komisję i Radę do utrzymania przejrzystego, sprawiedliwego i pluralistycznego procesu decyzyjnego w ramach UNFCCC;

⁽⁸⁾ Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD), „CO₂ emissions embodied in international trade and domestic final demand: methodology and results using the OECD inter-country input-output database” [„Emisje CO₂ w kontekście handlu międzynarodowego i krajowego popytu końcowego: metodologia i wyniki z wykorzystaniem bazy danych input-output w ujęciu międzykrajowym”], 23 listopada 2020 r.

Środa, 10 marca 2021 r.

3. podkreśla, że UE i jej państwa członkowskie mają obowiązek i możliwość dalszego odgrywania wiodącej roli w globalnych działaniach na rzecz klimatu wraz z innymi wiodącymi światowymi emitentami; zwraca uwagę, że UE przewodzi globalnym działaniom w dziedzinie klimatu, czego dowodem jest przyjęcie celu, który zakłada osiągnięcie neutralności klimatycznej najpóźniej do 2050 r., oraz plan zwiększenia jej docelowego poziomu redukcji emisji gazów cieplarnianych do 2030 r.; zdecydowanie zachęca Komisję i państwa członkowskie do prowadzenia bardziej intensywnej dyplomacji klimatycznej przed przyjęciem wniosku ustawodawczego dotyczącego CBAM oraz po jego przyjęciu, a w szczególności do zapewnienia ciągłego dialogu z partnerami handlowymi, aby zachęcać do podejmowania światowych działań na rzecz klimatu; podkreśla potrzebę wspólnych wysiłków dyplomatycznych w celu wczesnego zaangażowania krajów sąsiadujących z UE;
4. zwraca uwagę na kluczową rolę obywateli i konsumentów w transformacji energetycznej oraz na znaczenie stymulowania i wspierania wyborów konsumenckich, aby ograniczyć skutki zmiany klimatu dzięki promowaniu zrównoważonej działalności i dodatkowych korzyści, które podnoszą jakość życia;
5. odnotowuje propozycję Komisji, by celem klimatycznym UE na 2030 r. było „ograniczenie emisji netto o co najmniej 55 %” w stosunku do poziomu z 1990 r.; podkreśla jednak, że Parlament przyjął wyższy cel wynoszący 60 %;
6. zwraca uwagę, że chociaż UE znacznie ograniczyła swoje wewnętrzne emisje gazów cieplarnianych, to emisje gazów cieplarnianych związane z towarami importowanymi do UE stale rosną, podważając tym samym wysiłki Unii na rzecz zmniejszenia jej globalnego śladu węglowego; podkreśla, że przywóz netto towarów i usług do UE odpowiada za ponad 20 % wewnętrznych emisji CO₂ Unii; uważa, że należy uważniej monitorować emisje gazów cieplarnianych związanych z towarami importowanymi, aby określić możliwe środki pozwalające zmniejszyć globalny ślad węglowy UE;

Opracowanie CBAM zgodnego z zasadami WTO

7. popiera wprowadzenie CBAM pod warunkiem, że będzie on zgodny z zasadami WTO i unijnymi umowami o wolnym handlu, tj. nie będzie miał charakteru dyskryminacyjnego i nie będzie w sposób zawoalowany ograniczać handlu międzynarodowego; uważa, że CBAM byłby zachętą dla europejskich sektorów przemysłu i partnerów handlowych UE do dekarbonizacji przemysłu, a tym samym stanowiłby wsparcie zarówno dla unijnej, jak i dla globalnej polityki klimatycznej dążącej do neutralności pod względem emisji gazów cieplarnianych zgodnie z celami porozumienia paryskiego; jednoznacznie stwierdza, że celem CBAM powinno być wyłącznie osiągnięcie celów klimatycznych i że mechanizmu tego nie wolno wykorzystywać do wspierania protekcyjnego, nieuzasadnionej dyskryminacji bądź ograniczeń; podkreśla, że mechanizm ten powinien wspierać cele UE w zakresie ochrony środowiska, w szczególności z myślą o skuteczniejszym rozwiązaniu problemu emisji gazów cieplarnianych związanych z unijnym przemysłem i z handlem międzynarodowym, a zarazem powinien być niedyskryminujący i dążyć do zapewnienia równych warunków działania na całym świecie;
8. podkreśla, że kraje najsłabiej rozwinięte i małe rozwijające się państwa wyspiarskie powinny być traktowane w sposób szczególny, aby uwzględnić ich specyfikę i potencjalny negatywny wpływ CBAM na ich rozwój;
9. przypomina o szczególnych ograniczeniach i wyzwaniach, z jakimi muszą borykać się regiony najbardziej oddalone, w szczególności ze względu na ich oddalenie, wyspiarski charakter i niewielkie rozmiary ich rynku, wobec czego zachęca, by zgodnie z art. 349 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) CBAM należycie uwzględniał ich specyficzny charakter;
10. ponownie podkreśla, że wprowadzenie CBAM powinno stanowić część pakietu środków ustawodawczych w celu szybkiej redukcji emisji gazów cieplarnianych pochodzących z produkcji i konsumpcji w UE, w szczególności poprzez zwiększenie efektywności energetycznej i energii ze źródeł odnawialnych; podkreśla, że CBAM powinien iść w parze z polityką wspierania inwestycji w niskoemisyjne procesy przemysłowe, między innymi za pomocą innowacyjnych narzędzi finansowania, nowego planu działania dotyczącego gospodarki o obiegu zamkniętym i szerszej polityki przemysłowej UE, która jest zarówno ambitna środowiskowo, jak i sprawiedliwa społecznie, tak aby ukierunkować niskoemisyjną reindustrializację Europy na tworzenie wysokiej jakości miejsc pracy na szczeblu lokalnym i zapewnienie konkurencyjności gospodarki europejskiej, a jednocześnie zrealizować ambicje UE w dziedzinie klimatu oraz zapewnić przewidywalność i pewność inwestycji na rzecz neutralności klimatycznej;
11. zwraca uwagę, że normy dotyczące produktów mogą zapewniać niskoemisyjną, zasobooszczędną produkcję, a także minimalizować negatywny wpływ produktów na środowisko podczas ich użytkowania; zwraca się w związku z tym do Komisji o zaproponowanie, jako uzupełnienie CBAM, bardziej ambitnych i wiążących norm i standardów dotyczących produktów wprowadzanych do obrotu w UE pod względem ograniczania emisji gazów cieplarnianych oraz oszczędności zasobów i energii w celu wsparcia ram polityki zrównoważonych produktów oraz nowego planu działania dotyczącego gospodarki o obiegu zamkniętym;

Środa, 10 marca 2021 r.

12. uważa, że aby zapobiec ewentualnym zakłóceniom na rynku wewnętrznym i w całym łańcuchu wartości, CBAM powinien obejmować cały przywóz produktów i towarów objętych EU ETS, w tym produktów pośrednich lub końcowych; uważa, że na początku (już do 2023 r.) i po przeprowadzeniu oceny skutków CBAM powinien objąć sektor energetyczny i energochłonne sektory przemysłowe, takie jak sektor cementu, stali, aluminium, rafinacji ropy naftowej, papieru, szkła, chemikaliów i nawozów, którym wciąż przydziela się dużą liczbę bezpłatnych uprawnień do emisji i które nadal odpowiadają za 94 % emisji przemysłowych UE;

13. podkreśla, że należy uwzględniać emisje gazów cieplarnianych związane z importowanymi produktami w oparciu o przejrzyste, wiarygodne i aktualne wskaźniki referencyjne na poziomie instalacji w państwach trzecich, natomiast jeżeli importer nie udostępni danych, należy – jako rozwiązanie standardowe – brać pod uwagę średni globalny poziom emisji gazów cieplarnianych w odniesieniu do poszczególnych towarów, z uwzględnieniem metod produkcji o różnym natężeniu emisji; uważa, że przy ustalaniu opłat za emisję gazów cieplarnianych związanych z importem należy uwzględnić zarówno emisje bezpośrednie, jak i pośrednie, a tym samym również intensywność emisji dwutlenku węgla z sieci energetycznej dla danego kraju lub, jeśli producent udostępni dane, intensywność emisji dwutlenku węgla wynikającą ze zużycia energii na poziomie instalacji;

14. zwraca uwagę, że Komisja ocenia obecnie różne warianty wprowadzenia CBAM, od instrumentów podatkowych po mechanizmy wykorzystujące EU ETS; podkreśla, że kształt CBAM należy przeanalizować równolegle z przeglądem EU ETS, aby zapewnić ich komplementarność i spójność oraz unikać nakładania się ich zakresów, co mogłoby prowadzić do podwójnej ochrony unijnych sektorów przemysłu; podkreśla znaczenie przejrzystości prac nad CBAM, polegającej między innymi na współpracy z WTO i partnerami handlowymi UE w sposób skoordynowany z Parlamentem Europejskim, a także na starannej ocenie i porównaniu skuteczności, wydajności i prawnej wykonalności różnych form CBAM w celu ograniczenia całkowitych globalnych emisji gazów cieplarnianych; podkreśla, że głównym celem CBAM jest ochrona środowiska i że w związku z tym kryteria środowiskowe powinny odgrywać zasadniczą rolę w wyborze instrumentu, co zapewni przewidywalną i wystarczająco wysoką cenę emisji dwutlenku węgla, która zachęci do inwestycji w dekarbonizację, aby osiągnąć cele porozumienia paryskiego;

15. podkreśla znaczenie oceny wpływu każdej z opcji na poziom życia konsumentów, zwłaszcza tych należących do słabszych grup społecznych, a także wpływu na dochody; wzywa Komisję do uwzględnienia w ocenie skutków również wpływu na budżet UE przychodów wygenerowanych w ramach CBAM jako zasobów własnych, w zależności od wybranej koncepcji i warunków;

16. uważa, że aby uniknąć potencjalnego ryzyka ucieczki emisji, a jednocześnie przestrzegać zasad WTO, CBAM powinien obciążać opłatą wielkość emisji związanych z produkcją importowanych towarów w sposób odzwierciedlający koszt emisji ponoszony przez producentów w UE; podkreśla, że ustalanie opłat za emisję gazów cieplarnianych na podstawie CBAM powinno odzwierciedlać dynamiczną ewolucję cen uprawnień do emisji w EU ETS, a zarazem gwarantować przewidywalność i mniejsze wahania opłat za emisję gazów cieplarnianych; jest zdania, że importerzy powinni kupować uprawnienia z osobnej puli uprawnień względem EU ETS, w ramach której opłata za emisję gazów cieplarnianych odpowiada opłacie za emisję gazów cieplarnianych w dniu transakcji w EU ETS; podkreśla, że wprowadzenie CBAM jest tylko jednym ze środków realizacji celów Europejskiego Zielonego Ładu i że muszą mu towarzyszyć niezbędne środki w sektorach nieobjętych EU ETS, a także ambitna reforma EU ETS, aby zapewnić rozsądne ustalenie cen uprawnień do emisji przy pełnym poszanowaniu zasady „zanieczyszczający płaci” oraz aby przyczynić się do koniecznej redukcji emisji gazów cieplarnianych zgodnie ze zaktualizowanym unijnym celem w zakresie klimatu na 2030 r. i z celem zakładającym zerowe emisje gazów cieplarnianych netto do 2050 r., między innymi poprzez dostosowanie liniowego współczynnika redukcji, zmianę pułapu oraz ocenę ewentualnej potrzeby ustalenia minimalnej ceny emisji dwutlenku węgla;

17. podkreśla, że akcyza (lub podatek akcyzowy) od wielkości emisji związanych z produkcją wszystkich towarów konsumpcyjnych, zarówno krajowych, jak i importowanych, nie zlikwiduje ryzyka ucieczki emisji, jest wyzwaniem technicznym ze względu na trudność wykrycia emisji CO₂ w globalnych łańcuchach wartości i może stanowić znaczne obciążenie dla konsumentów; uważa, że stałe cło lub podatek od importu stanowiłyby zdecydowany i stały środowiskowy sygnał cenowy poważnego traktowania importowanych emisji; uważa jednak, że ze względu na swój stały charakter podatek taki mniej elastycznie odzwierciedlałby ewolucję opłat w EU ETS; podkreśla, że w praktyce ewoluujący podatek automatycznie odzwierciedlający opłaty w EU ETS byłby równoważny z wirtualnym EU ETS; przyznaje, że gdyby CBAM miał mieć charakter podatku, istnieje możliwość wprowadzenia mechanizmu opartego na art. 192 ust. 2 TFUE;

Środa, 10 marca 2021 r.

18. uważa, że importerom należy dać szansę udowodnienia – zgodnie z unijnymi normami monitorowania, raportowania i weryfikacji EU ETS – że wielkość emisji związanych z produkcją ich towarów jest niższa niż podane wartości, oraz prawo do odpowiedniego dostosowania należnej kwoty, aby w ten sposób zachęcać do innowacji i inwestowania w ekologiczne technologie na całym świecie; uważa, że nie należy nieproporcjonalnie obciążać MŚP; podkreśla, że wdrożenie mechanizmu będzie wymagało przyjęcia zbioru unijnych standardów, które zapobiegą jego obchodzeniu bądź niewłaściwemu wykorzystywaniu, oraz solidnej i niezależnej infrastruktury administrowania nim;

19. podkreśla, że w ramach CBAM należy dopilnować, aby importerzy z państw trzecich nie byli obciążani dwukrotnie opłatami za wielkość emisji związanych z produkcją ich towarów, oraz zapewnić ich równe i niedyskryminacyjne traktowanie; wzywa Komisję do uważnej oceny wpływu różnych wariantów CBAM na kraje najślabiej rozwinięte;

20. podkreśla, że w przeciwieństwie do ETS nowy mechanizm nie powinien traktować spalania drewna opałowego jako neutralnego pod względem emisji dwutlenku węgla, a na podstawie zmienionych i zaktualizowanych zasad należy ustalać opłatę za emisje powstałe przy pozyskiwaniu drewna i za zubożenie gleby;

21. wzywa Komisję do minimalizacji ryzyka obchodzenia mechanizmu lub osłabiania jego skuteczności przez podmioty eksportujące do UE np. przez przenoszenie produkcji między rynkami lub wywóz półproduktów;

Aspekty handlowe CBAM

22. domaga się, aby cele porozumienia paryskiego przyświecały całej polityce handlowej oraz wszystkim inicjatywom handlowym i powiązanim instrumentom politycznym oraz aby stanowiły one niezbędny element umów o wolnym handlu (FTA); jest przekonany, że zorientowana na te cele polityka handlowa może napędzać dekarbonizację gospodarek z myślą o osiągnięciu celów klimatycznych określonych w porozumieniu paryskim i Europejskim Zielonym Ładzie;

23. wyraża głębokie zaniepokojenie erozją wielostronnego systemu handlowego; wzywa Komisję do aktywnej współpracy z rządami partnerów handlowych w celu prowadzenia stałego dialogu na temat tej inicjatywy, by zachęcać do działań na rzecz klimatu zarówno w Unii, jak i wśród partnerów handlowych; podkreśla, że politykę handlową można i należy wykorzystywać do propagowania pozytywnych działań rzecz środowiska i do zapobiegania poważnym różnicom w poziomie ambicji środowiskowych między UE a resztą świata oraz że CBAM należy traktować jako uzupełnienie działań zapisanych w unijnych umowach o wolnym handlu w rozdziałach o handlu i zrównoważonym rozwoju; podkreśla, że ostatecznym celem inicjatywy musi być doprowadzenie do podjęcia na szczeblu światowym działań, które sprawią, że CBAM będzie zbędny, gdyż cele redukcji emisji CO₂ na świecie zrównają się z poziomem ambicji wyznaczonym przez UE; uważa zatem, że CBAM należy postrzegać jako środek przyspieszający ten proces, a nie środek protekcjonistyczny; oczekuje, że na forum WTO lub G20 Komisja rozpocznie negocjacje w sprawie takiego ogólnosiwiatowego podejścia;

24. uważa, że handel międzynarodowy i polityka handlowa to kluczowe czynniki umożliwiające przejście na neutralną dla klimatu, zasobooszczędną gospodarkę o obiegu zamkniętym i że w związku z tym wspierają one światowe dążenia do osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju ONZ i porozumienia paryskiego; uważa, że należy pilnie przeprowadzić całościową reformę WTO, by organizacja ta mogła gwarantować wolny handel i jednocześnie zwalczać globalne ocieplenie; zauważa, że przepisy GATT pochodzą z 1947 r., i jest zdania, że należy je ponownie przemyśleć w kontekście obecnego kryzysu klimatycznego; oczekuje, że Komisja pilnie podejmie inicjatywy służące reformie WTO, by zapewnić spójność z celami klimatycznymi; wzywa Komisję do intensyfikacji działań na rzecz ogólnosiwiatowego systemu cen emisji CO₂ oraz do ułatwiania handlu technologiami chroniącymi klimat i środowisko, na przykład za pośrednictwem polityki handlowej i inicjatyw takich jak umowa w sprawie towarów środowiskowych WTO;

25. wzywa Komisję, aby dążyła do wielostronnej reformy WTO, która dostosuje międzynarodowe prawo handlowe do celów porozumienia paryskiego i innych aspektów prawa międzynarodowego, w szczególności konwencji Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP); zwraca uwagę, że CBAM będzie zgodny z zasadami WTO, jeżeli zostanie opracowany z myślą o środowisku i ograniczaniu globalnych emisji gazów cieplarnianych, a jego celem będzie najwyższa integralność środowiskowa;

26. podkreśla, że CBAM może przyspieszyć osiągnięcie celów zrównoważonego rozwoju; przypomina, że promowanie godnej pracy jest również celem zrównoważonego rozwoju i wzywa Komisję do dopilnowania, aby towary wprowadzane na rynek UE powstawały w warunkach zgodnych z konwencjami MOP;

Środa, 10 marca 2021 r.

27. uważa, że jeśli CBAM ma być zgodny z zasadami WTO, jego podstawą powinny być postanowienia GATT, takie jak art. I (zasada najwyższego uprzywilejowania), art. III (zasada traktowania narodowego) i w razie potrzeby art. XX (ogólne wyjątki), a jego jedyną racją bytu powinna być ochrona środowiska dzięki zmniejszeniu globalnych emisji CO₂ i zapobieganiu ucieczce emisji;

28. podkreśla zasadę niedyskryminacji zapisaną w art. III GATT; zwraca uwagę, że jednakowe traktowanie przywozu i produkcji wewnętrznej jest kluczowym kryterium zagwarantowania zgodności z zasadami WTO; podkreśla, że CBAM powinien stworzyć równe warunki działania unijnym i zagranicznym producentom, nakładając opłaty, równoważne opłatom w ramach ETS, z tytułu śladu węglowego towarów importowanych w tych sektorach, niezależnie od ich pochodzenia, i chroniąc w ten sposób przemysł europejski przed ucieczką emisji oraz zapobiegając przenoszeniu ich do państw trzecich; podkreśla, że przy wdrażaniu CBAM należy unikać podwójnej ochrony zakładów w UE, przy jednoczesnej ocenie wpływu na wywóz i sektory zależne w całym łańcuchu wartości; podkreśla, że CBAM powinien opierać się na prostej zasadzie, zgodnie z którą jedna tona emisji nie powinna być dwukrotnie chroniona;

29. podkreśla, że równe globalne warunki działania zagwarantują konkurencyjność przemysłu europejskiego bez wywierania szkodliwego wpływu na klimat i środowisko; wzywa zatem Komisję do rozważenia ewentualnego wprowadzenia rabatów wywozowych, ale tylko wtedy, gdy będzie w stanie w pełni wykazać ich pozytywny wpływ na klimat i zagwarantować zgodność z zasadami WTO; podkreśla, że zapobieganie szkodliwym skutkom klimatycznym dzięki zachętom do mniej wydajnych metod produkcji w europejskim przemyśle eksportowym i przestrzeganie zasad WTO wymaga, aby wszelkie formy potencjalnego wsparcia wywozu były przejrzyste, proporcjonalne i nie dawały przewagi konkurencyjnej unijnym przedsiębiorstwom eksportowym w państwach trzecich oraz były ściśle ograniczone do najbardziej wydajnych zakładów, co będzie zachęcać unijne przedsiębiorstwa eksportowe do redukcji emisji gazów cieplarnianych;

30. podkreśla, że ewentualny mechanizm musi stanowić zachętę dla przemysłu w UE i poza jej granicami do produkowania czystych i konkurencyjnych produktów oraz zapobiegać ucieczce emisji bez uszczerbku dla wymiany handlowej;

31. zauważa, że CBAM jest elementem Europejskiego Zielonego Ładu i ma służyć osiągnięciu celu, jakim jest uzyskanie w 2050 r. zerowego poziomu emisji gazów cieplarnianych netto w UE; zauważa, że wprowadzenie CBAM może mieć bezpośredni lub pośredni wpływ na większość wysokoemisyjnych sektorów przemysłu silnie uzależnionych od handlu, dlatego należy się z nimi konsultować na wszystkich etapach; zauważa ponadto, że CBAM może wpływać na łańcuchy dostaw, powodując internalizację kosztów emisji CO₂; podkreśla, że CBAM powinien być łatwy w zarządzaniu i nie stanowić zbytniego obciążenia finansowego ani administracyjnego dla przedsiębiorstw, zwłaszcza MŚP;

CBAM a zasoby własne

32. stwierdza, że CBAM można potraktować albo jako rozszerzenie obecnego systemu ceł, albo jako system uzupełniający EU ETS; podkreśla, że oba podejścia mogą być całkowicie spójne z inicjatywą w zakresie zasobów własnych;

33. popiera zamiar Komisji, by wykorzystać przychody wygenerowane przez CBAM jako nowe zasoby własne dla unijnego budżetu, i zwraca się do Komisji, by wykorzystywała te przychody z zachowaniem przejrzystości; podkreśla jednak, że budżetowy wpływ CBAM należy traktować jedynie jako skutek uboczny; uważa, że nowe przychody powinny się wykorzystać na wsparcie działań w dziedzinie klimatu i celów Zielonego Ładu, takich jak sprawiedliwa transformacja i dekarbonizacja gospodarki europejskiej, a także na zwiększenie wkładu UE w finansowanie międzynarodowych działań związanych ze zmianą klimatu na rzecz krajów najsłabiej rozwiniętych i małych rozwijających się państw wyspiarskich, które są najbardziej narażone na zmianę klimatu, w szczególności w celu wsparcia ich w transformacji przemysłu i stosowaniu czystych i zdekarbonizowanych technologii; apeluje do Komisji, aby uwzględniła w przygotowywanym wniosku społeczne skutki mechanizmu z myślą o ich redukcji; podkreśla, że przychody wygenerowane przez CBAM nie powinny być w żadnym wypadku wykorzystywane jako ukryte subsydia dla europejskich wysokoemisyjnych gałęzi przemysłu, gdyż stałoby to w sprzeczności z zasadami WTO;

34. przypomina, że w porozumieniu międzyinstytucjonalnym z dnia 16 grudnia 2020 r. w sprawie dyscypliny budżetowej, współpracy w kwestiach budżetowych i należytego zarządzania finansami, które dotyczyło również nowych zasobów własnych i zawierało plan działania na rzecz ich wprowadzenia, Parlament, Rada i Komisja uzgodniły utworzenie nowych zasobów własnych, w tym CBAM, w czasie obowiązywania kolejnych wieloletnich ram finansowych⁽⁹⁾; podkreśla, że przekierowanie przepływów finansowych wygenerowanych przez CBAM do budżetu UE złagodziłoby problemy związane z równoważnością fiskalną i pomogło sprawiedliwie rozłożyć wpływ na państwa członkowskie, a także zapewnić

⁽⁹⁾ Dz.U. L 433 I z 22.12.2020, s. 28.

Środa, 10 marca 2021 r.

sprawną strukturę przy minimalnych ogólnych kosztach administracyjnych; stwierdza zatem, że zdefiniowanie tych przychodów jako zasobów własnych UE zmniejszyłoby wkłady oparte na DNB w budżecie UE, a tym samym pomogłoby w sprawiedliwym rozłożeniu wpływu CBAM na wszystkie państwa członkowskie; uważa, że wszelkie oszczędności na szczeblu krajowym wynikające z niższych wkładów opartych na DNB zwiększą przestrzeń fiskalną państw członkowskich;

35. przyjmuje do wiadomości różne ostrożne szacunki dotyczące tych przychodów, które wahają się od 5 do 14 mld EUR rocznie, w zależności od zakresu i kształtu nowego instrumentu; podkreśla, że budżet UE jest w każdym przypadku wyjątkowo dobrze przystosowany do absorbowania wahań przychodów, a nawet długoterminowych skutków regresywnych;

36. jest zdecydowany dopilnować, aby zasoby własne oparte na CBAM stanowiły część koszyka zasobów własnych w celu pokrycia łącznych przewidywanych wydatków na koszty spłaty kapitału i odsetek od pożyczki zaciągniętej w ramach instrumentu „Next Generation EU”, z poszanowaniem zasady uniwersalności; przypomina ponadto, że wszelkie nadwyżki względem planu spłaty muszą nadal pozostać w budżecie UE jako dochód ogólny;

37. podkreśla, że wprowadzenie koszyka nowych zasobów własnych, jak przewidziano w planie działania na rzecz wprowadzenia nowych zasobów własnych zgodnie z porozumieniem międzyinstytucjonalnym, może ułatwić lepsze ukierunkowanie wydatków na szczeblu unijnym na obszary priorytetowe i wspólne dobra publiczne, zapewniając w ten sposób wysokie przyrosty wydajności w porównaniu z wydatkami krajowymi; przypomina, że nieprzestrzeganie warunków porozumienia międzyinstytucjonalnego przez jedną z trzech instytucji może skutkować podjęciem środków prawnych przez pozostałe instytucje;

38. wzywa instytucje do podjęcia aktywnych działań zgodnie z duchem i treścią planu działania na rzecz wprowadzenia nowych zasobów własnych zawartego w porozumieniu międzyinstytucjonalnym, zgodnie z którym te nowe zasoby własne mają wejść w życie nie później niż 1 stycznia 2023 r.;

Wdrażanie CBAM i inne aspekty

39. podkreśla, że wdrożeniu CBAM musi towarzyszyć likwidacja wszelkich form dotacji o skutkach szkodliwych dla środowiska, przyznawanych sektorom energochłonnym na szczeblu krajowym; wzywa Komisję do przeprowadzenia oceny poszczególnych praktyk stosowanych przez państwa członkowskie w tej dziedzinie w świetle zasady „zanieczyszczający płaci”;

40. postuluje, by CBAM był monitorowany przez niezależny organ pod auspicjami Komisji, który powinien regularnie składać sprawozdania Parlamentowi, Radzie i Komisji na ich wniosek i co najmniej dwa razy w roku oraz dostarczać przejrzystych informacji;

41. odnotowuje, że UE jest największym światowym importerem emisji oraz że wielkość emisji związanych z produkcją towarów wywożonych z UE jest znacznie niższa niż w przypadku towarów przywożonych; stwierdza, że w Europie podejmuje się więcej wysiłków na rzecz walki ze zmianą klimatu niż średnio na świecie; podkreśla, że do pomiaru ogólnego wpływu Unii na klimat potrzebna jest solidna metoda sprawozdawczości, która uwzględni emisje związane z przywozem towarów i usług do UE;

42. podkreśla, że wystarczające międzynarodowe wysiłki na rzecz klimatu, obejmujące np. solidny, powszechny i spójny międzynarodowy system opłat za emisję gazów cieplarnianych i w pełni konkurencyjne niskoemisyjne technologie, produkty i procesy produkcyjne, sprawią, że mechanizm stanie się z czasem zbędny; uważa, że zmiana klimatu jest problemem globalnym, który wymaga globalnych rozwiązań, i w związku z tym uważa, że UE powinna nadal popierać opracowanie globalnych zasad ustalania cen CO₂ zgodnie z art. 6 porozumienia paryskiego; zachęca Komisję do opracowania mechanizmu z jasnym i ambitnym harmonogramem jego wdrażania i dalszego rozwoju; przypomina, że niektóre rozwiązania techniczne służące łagodzeniu emisji CO₂ są nadal na etapie pilotażowym i w związku z tym wzywa Komisję do kontynuowania wysiłków na rzecz ich dalszego opracowania; apeluje także do Komisji o zaprojektowanie mechanizmu tak, aby stanowił on element kompleksowego i długoterminowego pakietu strategii politycznych spójnych z celem osiągnięcia w gospodarce wysokiej efektywności energetycznej i zasobooszczędności oraz ograniczenia do zera emisji netto gazów cieplarnianych najpóźniej do 2050 r.;

43. przypomina, że polityka klimatyczna i przemysłowa UE musi iść w parze z celem, jakim jest utrzymanie i zwiększenie zrównoważonego wzrostu gospodarczego; podkreśla, że każdy mechanizm powinien być zintegrowany z unijną strategią przemysłową, aby zachęcić przemysł do wytwarzania ekologicznych i konkurencyjnych produktów;

Środa, 10 marca 2021 r.

44. podkreśla, że właściwie funkcjonujący mechanizm powinien zapewnić ograniczenie emisji importowanych do UE oraz zagwarantować najskuteczniejszą ochronę klimatu przed ryzykiem ucieczki emisji, przy jednoczesnym poszanowaniu zasad WTO; podkreśla, że mechanizm należy zaprojektować tak, aby był skuteczny i łatwy w stosowaniu, oraz aby nie można go było obejść, np. przerzucając zasoby lub importując półprodukty bądź produkty końcowe nieobjęte mechanizmem;

45. apeluje do Komisji o zapewnienie przemysłowi w Unii i poza nią, zwłaszcza MŚP, doradztwa technicznego i wsparcia w ustanowieniu miarodajnego systemu rozliczania emisji gazów cieplarnianych na potrzeby przywozu z myślą o utrzymaniu silnej pozycji europejskiego przemysłu i uniknięciu tworzenia przeszkód technicznych dla partnerów handlowych;

46. apeluje o przeprowadzenie specjalnej oceny wpływu, jaki mechanizm wywrze na MŚP oraz na konkurencję na rynku wewnętrznym; apeluje o utworzenie, w razie potrzeby, mechanizmu wsparcia dla MŚP, pomagającego im z powodzeniem przystosować się do nowej rzeczywistości rynkowej, dzięki czemu nie padną ofiarą nieuczciwych praktyk ze strony większych podmiotów rynkowych;

47. zauważa ponadto, że w celu zapobiegania nieuczciwej konkurencji na rynku europejskim mechanizm nie powinien pogarszać sytuacji konkurencyjnej żadnego z konkurujących materiałów; podkreśla, że materiały najbardziej przyjazne dla klimatu nie powinny być narażone na niekorzystne warunki konkurencji;

48. podkreśla, że jest to ważne z punktu widzenia obywateli europejskich i ich interesów oraz realizacji priorytetów UE, takich jak ochrona klimatu, zrównoważony wzrost gospodarczy i konkurencyjność na arenie międzynarodowej; apeluje do Komisji i Rady o pełne zaangażowanie Parlamentu, jako współustawodawcy, w proces ustawodawczy zmierzający do ustanowienia mechanizmu;

o

o o

49. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji.
